

Jak se nenechat zmást statistikami

PhDr. Petr Hampel, Ph.D.
Praha, 2. února 2024

Jungmannova
národní akademie

www.junaak.cz

Jungmannova
národní akademie

Klíčové koncepty výzkumu

VALIDITA

RELIABILITA

Jungmannova
národní akademie

- › Shromáždíme informace o omezeném počtu jedinců
- › Předpokládáme, že výsledek je aplikovatelný na VŠECHNY
- › ...ovšem může platit jenom při dodržení určitých pravidel

Jungmannova
národní akademie

Statistiky se nefalšují, ale manipulují

Jungmannova
národní akademie

Kvantitativní metody

Vymezení základního souboru

Ty subjekty, pro které bude platný výsledek výzkumu

Úzký versus široký vzorek – výhody a nevýhody

(populace)

Jungmannova
národní akademie

Určení velikosti vzorku

- › Nezáleží jen na velikosti, ale na způsobu výběru!!!!
- › Minimální velikost dána relativně složitým statistickým vzorcem
- › Závisí na „intervalu spolehlivosti“ a „rozptylu“
- › Nezávisí na velikosti základního souboru!

Jungmannova
národní akademie

ZPŮSOB VÝBĚRU VZORKU

Náhodný výběr

Kvótní výběr

... a desítky dalších metod

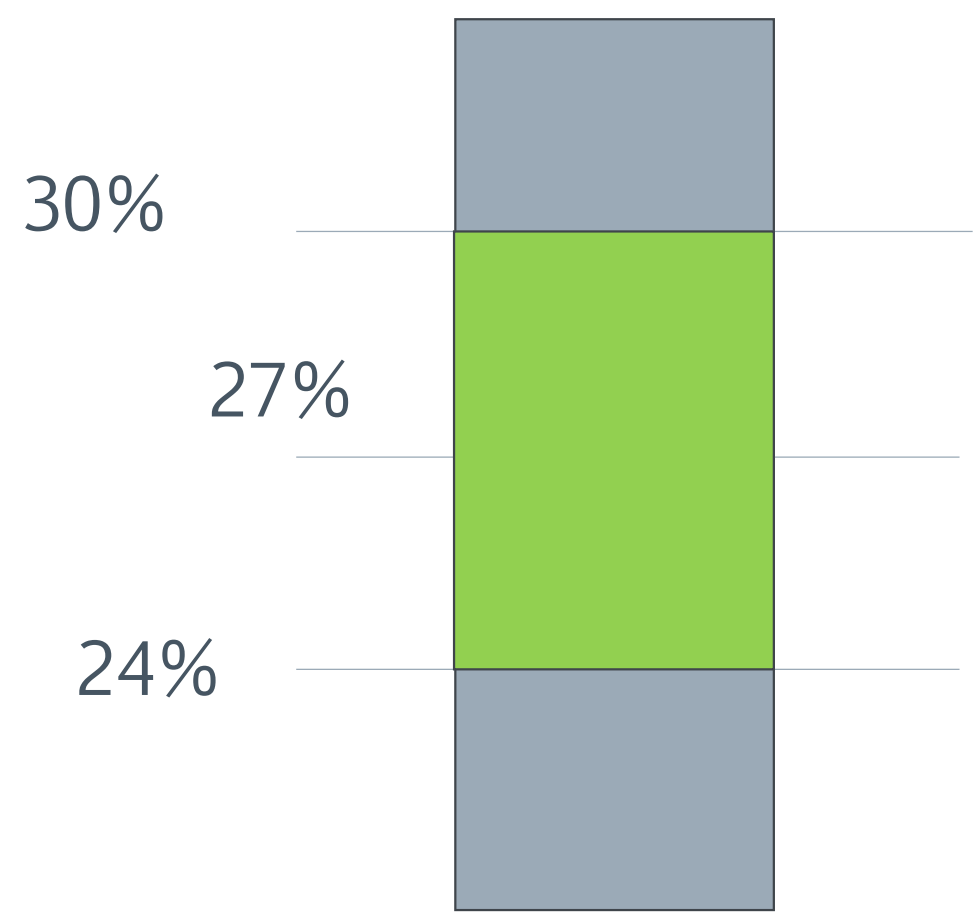

Jungmannova
národní akademie

- › DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ NENÍ ANKETA!
- › ANKETA NENÍ VÝZKUMNOU METODOU (ALESPOŇ NE KVANTITATIVNÍ)
- › ROZDÍL: MÁM POD KONTROLOU, KDO DOTAZNÍKY VYPLŇUJE?

JEDNOROZMĚRNÉ STATISTIKY

Jungmannova
národní akademie

- › Interval spolehlivosti (kde se nachází skutečná hodnota)
- › Hladina významnosti (jaké je riziko, že náš výběr je vychýlen tak, že skutečná hodnota je mimo interval spolehlivosti)

KORELACE

- › Statistická souvislost mezi jevy
- › Jak ji můžeme dokázat?
- › NULOVÁ HYPOTÉZA!!!

PŘÍKLAD

- › Existuje vztah mezi pohlavím a typem spodního prádla
- › Předpokládejme, že jsme naměřili
  - Vzorek 1000 respondentů
  - 500 mužů a 500 žen
  - 490 pánské prádlo, 504 dámské, 6 žádné

Jungmannova
národní akademie

Teoretické četnosti

	Pánské	Dámské	Žádné	
Muži	245	253	2	500
Ženy	245	253	2	500
	490	506	4	

Jungmannova
národní akademie

Naměřené hodnoty

	Pánské	Dámské	Žádné	
Muži	245 /490	253 /6	2 /4	500
Ženy	245 /0	253 /500	2 /0	500
	490	506	4	

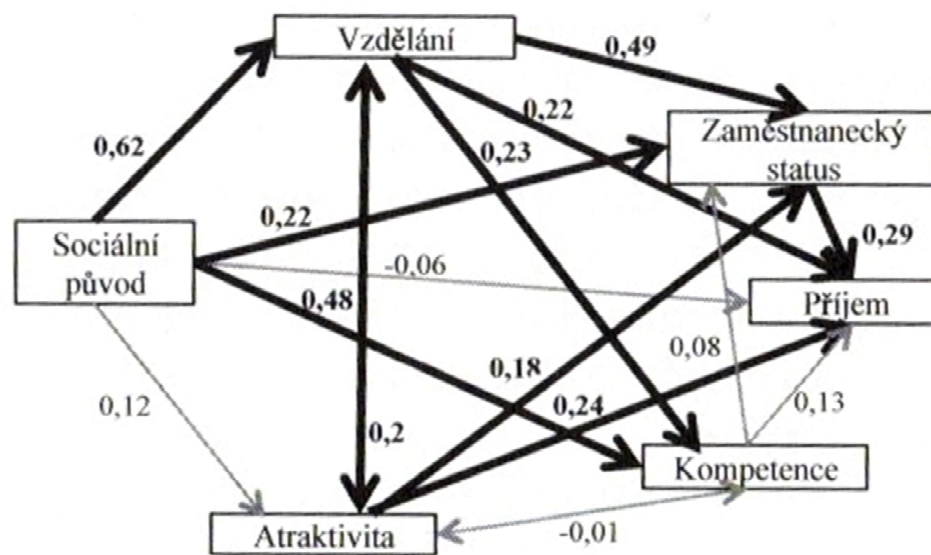
Jungmannova
národní akademie

- › Korelace nemusí znamenat příčinnost!
- › Falešné korelace
- › Jak je to se směrem korelace?
- › Skrytá korelace

Jungmannova
národní akademie

Ženy (30–50 let)

Jungmannova
národní akademie

Teoretické četnosti

	Pánské	Dámské	Žádné	
Muži	245	253	2	500
Ženy	245	253	2	500
	490	506	4	